

TIESAS SPRIEDUMS (otrā palāta)

2006. gada 29. jūnijā *

Lieta C-301/04 P,

par apelācijas sūdzību atbilstoši Tiesas Statūtu 56. pantam, ko 2004. gada 14. jūlijā iesniedza

Eiropas Kopienu Komisija, ko pārstāv V. Melss [*W. Mölls*] un V. Vilss [*W. Wils*], kā arī H. Gedinga [*H. Gading*], pārstāvji, kas norādīja adresi Luksemburgā,

prasītāja,

pārējie lietas dalībnieki:

SGL Carbon AG, Visbādene [*Wiesbaden*] (Vācija), ko pārstāv M. Klusmans [*M. Klusmann*], *Rechtsanwalt*,

prasītāja pirmajā instancē,

* Tiesvedības valoda — vācu.

Tokai Carbon Co. Ltd, Tokija (Japāna),

Nippon Carbon Co. Ltd, Tokija,

Showa Denko KK, Tokija,

GrafTech International Ltd, iepriekš — *UCAR International Inc*, Vilmingtona
[*Wilmington*] (ASV),

SEC Corp., Amagasaki (Japāna),

The Carbide/Graphite Group Inc., Pitsburga [*Pittsburgh*] (ASV),

prasītājas pirmajā instancē.

TIESA (otrā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs K. V. A. Timmermans [*C.W.A. Timmermans*],
tiesneši R. Silva de Lapuerta [*R. Silva de Lapuerta*] (referente), P. Kūris [*P. Kūris*],
Dž. Arestis [*G. Arestis*] un J. Klučka [*J. Klučka*],

ģenerālvokāts L. A. Hēlhuds [*L. A. Geelhoed*],
sekretāre K. Štranca [*K. Sztranc*], administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un tiesas sēdi 2005. gada 15. septembrī,

noklausījusies ģenerālvokāta secinājumus tiesas sēdē 2006. gada 19. janvārī,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- ¹ Ar savu apelācijas sūdzību Eiropas Kopienu Komisija lūdz atcelt Pirmās instances tiesas 2004. gada 29. aprīļa sprieduma apvienotajās lietās T-236/01, T-239/01, no T-244/01 līdz T-246/01, T-251/01 un T-252/01 *Tokai Carbon u.c./Komisija* (*Recueil*, II-1181. lpp., turpmāk tekstā — “apstrīdētais spriedums”) rezolutīvās daļas 2. punktu, ciktāl ar to *SGL Carbon AG* (turpmāk tekstā — “*SGL Carbon*”) ar Komisijas 2001. gada 18. jūlija Lēmumu 2002/271/EK par procedūru, piemērojot EK līguma 81. pantu un EEZ nolīguma 53. pantu — Lieta *COMP/E-1/36.490* — Grafīta elektrodi (OV 2002, L 100, 1. lpp., turpmāk tekstā — “apstrīdētais lēmums”), uzlikto naudas sodu samazina līdz EUR 69 114 000.

Atbilstošās tiesību normas

Regula Nr. 17

- 2 Padomes 1962. gada 6. februāra Regulas Nr. 17, Pirmās regulas par Līguma [81.] un [82.] panta piemērošanu (OV L 13, 204. lpp.), 11. pants paredz:

“1. Pildot pienākumus, kas noteikti [85.] pantā un noteikumos, kas pieņemti saskaņā ar Līguma [83.] pantu, Komisija var iegūt visu vajadzīgo informāciju no dalībvalstu valdībām un kompetentajām iestādēm, kā arī no uzņēmumiem un uzņēmumu apvienībām.

2. Nosūtot informācijas pieprasījumu uzņēmumam vai uzņēmumu apvienībai, Komisija vienlaicīgi nosūta vienu pieprasījuma eksemplāru tās dalībvalsts kompetentajai iestādei, kuras teritorijā atrodas uzņēmuma vai uzņēmumu apvienības mītnes vieta.

3. Pieprasījumā Komisija formulē pieprasījuma likumisko pamatu un mērķi, un 15. panta 1. punkta b) apakšpunktā paredzētos sodus par nepatiesas informācijas sniegšanu.

4. Pieprasīto informāciju sniedz uzņēmumu īpašnieki vai viņu pārstāvji un — juridisku personu, uzņēmēj sabiedrību vai apvienību, kam nav juridiskas personas statusa, gadījumā — personas, kas tiesīgas tās pārstāvēt saskaņā ar likumu vai statūtiem.

5. Ja uzņēmums vai uzņēmumu apvienība nav iesniegusi pieprasīto informāciju Komisijas noteiktajā termiņā vai sniegusi nepilnīgas ziņas, Komisija ar lēmumu pieprasa sniegt informāciju. Lēmumā precizē, kāda informācija nepieciešama, nosaka atbilstošu termiņu, kurā tā sniedzama, un norāda 15. panta 1. punkta b) apakšpunktā un 16. panta 1. punkta c) apakšpunktā paredzētos sodus un tiesības lēmumu pārbaudīt Tiesā.

6. Komisija vienlaicīgi nosūta vienu lēmuma eksemplāru tās dalībvalsts kompetentajai iestādei, kuras teritorijā atrodas uzņēmuma vai uzņēmumu apvienības mītnes vieta.”

3 Šīs regulas 15. pantā paredzēts:

“1. Komisija ar lēmumu var uzlikt uzņēmumiem vai uzņēmumu apvienībām soda naudas [naudas sodu] 100 līdz 5000 norēķina vienību apmērā, ja tie ar nodomu vai nolaidības dēļ:

[..]

b) sniedz nepatiesu informāciju, atbildot uz pieprasījumu, kas izteikts saskaņā ar 11. panta 3. vai 5. punktu [..]

[..].

2. Komisija ar lēmumu var uzlikt uzņēmumiem vai uzņēmumu apvienībām soda naudas [naudas sodu] 1000 līdz 1000000 norēķinu vienību vai lielākā apmērā, bet nepārsniedzot 10 % no katra pārkāpēja uzņēmuma iepriekšējā finanšu gada apgrozījuma, ja tie ar nodomu vai nolaidības dēļ:

a) pārkāpj Līguma [81.] panta 1. punktu vai [82.] pantu [..]

[..].

Nosakot soda naudas [naudas soda] apmēru, ņem vērā gan pārkāpuma smagumu, gan tā ilgumu.

[..]”

Pamatnostādnes

- 4 Preambulā Komisijas paziņojumam ar nosaukumu “Pamatnostādnes sodanaudas [naudas soda] noteikšanai, piemērojot Regulas Nr. 17 15. panta 2. punktu un EOTK līguma 65. panta 5. punktu”, (OV C 9, 3. lpp., turpmāk tekstā — “Pamatnostādnes”), ir paredzēts:

“Turpmāk izklāstītie principi nodrošina Komisijas lēmumu pārredzamību un objektivitāti gan no uzņēmumu, gan no Eiropas Kopienu Tiesas viedokļa, vienlaicīgi

nostiprinot Komisijai piešķirto diskrecionāro varu [rīcības brīvību], kas noteikta saskaņā ar attiecīgiem tiesību aktiem, noteikt sodanaudu [naudas sodu] līdz 10 % apmērā no uzņēmuma kopējā apgrozījuma. Šī vara jāīsteno ar saskaņotas un nediskriminējošas politikas palīdzību, kura atbilst mērķiem, kas izvirzīti, lai sodītu par konkurences noteikumu pārkāpumiem.

Jaunā metodoloģija [metodika], ko piemēro sodanaudas [naudas soda] apmēra noteikšanai, atbilst turpmāk minētajiem noteikumiem, nosakot vispirms pamatapmēru, ko palielina, ņemot vērā atbildību pastiprinošus apstākļus, vai samazina, ņemot vērā atbildību mīkstinošus apstākļus.”

Paziņojums par sadarbību

- 5 Komisijas paziņojumā par naudas sodu neuzlikšanu vai to apmēra samazināšanu lietās par aizliegtām vienošanās (OV 1996, C 207, 4. lpp., turpmāk tekstā — “paziņojums par sadarbību”) ir noteikti nosacījumi, kad uzņēmumi, kas sadarbojas ar Komisiju izmeklēšanā par aizliegtu vienošanos, var tikt atbrīvoti no naudas soda, vai kad uzņēmumiem samazina naudas sodu, kas citādi tiem būtu jāsamaksā.

- 6 Minētā paziņojuma A punkta 5. apakšpunktā paredzēts:

“Uzņēmuma sadarbība ar Komisiju ir tikai viens no apstākļiem, ko Komisija ņem vērā, nosakot naudas sodu. [..]”

Prāvas pamatā esošie fakti un apstrīdētais lēmums

- 7 Apstrīdētajā spriedumā Pirmās instances tiesa tai iesniegtās prasības pamatā esošos faktus apkopoja šādi:

“1 Ar Lēmumu 2002/271/EK [...] Komisija konstatēja dažādu uzņēmumu dalību nolīgumos un saskaņotās darbībās grafiņa elektrodu jomā EKL 81. panta 1. punkta un [1992. gada 2. maija] Nolīguma par Eiropas Ekonomikas zonu (OV 1994, L 1, 3. lpp., turpmāk tekstā — “EEZ”) 53. panta 1. punkta izpratnē.

2 Grafiņa elektrodi tiek izmantoti galvenokārt tērauda ražošanai arkveida elektriskajās krāsnīs. Tērauda ražošana, izmantojot šīs krāsnis, sastāv galvenokārt no pārstrādes procesa, kurā tērauda atkritumi tiek sakausēti jaunā tēraudā, pretēji klasiskajai ražošanai no dzelzs rūdas domnas krāsnīs ar skābekli. Elektriskajā krāsnī metāllūžņu kausēšanai tiek izmantoti deviņi elektrodi, kas izvietoti kolonnās pa trīs. Ņemot vērā kausēšanas procesa intensitāti, elektrodu patēriņš vidēji ir viena vienība astoņu stundu laikā. Elektroda ražošanas ilgums ir apmēram divi mēneši. Šajā ražošanas procesā neviens cits produkts nevar aizstāt grafiņa elektrodus.

3 Grafiņa elektrodu pieprasījums ir tieši saistīts ar tērauda ražošanu elektriskajās arkveida krāsnīs. Galvenie patērētāji ir metālražotāji, kas pārstāv vismaz 85 % pieprasījuma. 1998. gadā neapstrādātā tērauda ražošana pasaulē pieauga līdz 800 miljoniem tonnu, no kurām 280 miljoni tonnu tika izgatavoti elektriskajās arkveida krāsnīs [...].

[..]

- 11 Kanādā [..] 2000. gada jūlijā *SGL* atzina savu vainu un piekrita samaksāt naudas sodu 12,5 miljonu Kanādas dolāru apmērā par [..] [Kanādas Konkurences likuma] pārkāpumu. Tērauda ražotāji iesniedza civilprasību pret *SGL* 1998. gada jūnijā par noziedzīgu vienošanos.

- 12 Komisija 2000. gada 24. janvārī attiecīgajiem uzņēmumiem nosūtīja paziņojumu par iebildumiem. Administratīvā procesa rezultātā 2001. gada 18. jūlijā tika pieņemts [apstrīdētais] lēmums, ar kuru Komisija pārmet uzņēmumiem prasītājiem [..], ka tie ir pasaules mērogā noteikuši cenas, kā arī sadalījuši attiecīgā produkta valstu un reģionu tirgus saskaņā ar “vietējā ražotāja” principu: [..] *SGL* [esot atbildīgai par daļu] Eiropas; [..].

- 13 Saskaņā ar [apstrīdēto] lēmumu aizliegtās vienošanās pamatprincipi bija šādi:
  - elektrodu cenām bija jābūt noteiktām pasaules mērogā;

  - katras sabiedrības lēmumus par cenām bija jāpieņem tikai prezidentam vai ģenerāldirektoriem;

  - “vietējam ražotājam” bija jānosaka cena tirgū tā “teritorijā” un citiem ražotājiem tai “jāseko”;

- attiecībā uz “tirgiem, kas nav vietējie tirgi”, proti, tirgiem, kuros nav neviena “vietējā” ražotāja, cenas nosaka vienojoties;

- ražotāji, kas nav “vietējie ražotāji”, neīsteno agresīvu konkurenci un dodas prom no citu “vietējiem” tirgiem;

- kapacitātei nebūtu jāpalielinās (Japānas ražotājiem bija jāsamazina sava kapacitāte);

- tehnoloģijas ārpus karteļa dalībnieku–ražotāju loka netiek nodotas.

14 [Apstrīdētajā] lēmumā tālāk ir teikts, ka šie vadošie principi tika ieviesti aizliegtās vienošanās sanāksmēs, kas notika vairākos līmeņos: “patronu” tikšanās, “darba” tikšanās, Eiropas ražotāju grupas tikšanās (nepiedaloties Japānas uzņēmumiem), valstu tikšanās vai reģionālās tikšanās, kas veltītas noteiktiem tirgiem un uzņēmumu divpusējiem kontaktiem.

[..]

16 Pamatojoties konstatētajiem faktiem un juridisko novērtējumu, kas veikti [apstrīdētajā] lēmumā, Komisija apsūdzētajiem uzņēmumiem uzlika naudas sodu, kuru summa tika aprēķināta atbilstīgi metodikai, kas izteikta Pamatnos-tādnēs soda naudas [naudas soda] noteikšanai, piemērojot Regulas

Nr. 17 15. panta 2. punktu un EOTK līguma 65. panta 5. punktu [..], kā arī paziņojumā par naudas soda nepiemērošanu vai to summas samazināšanu lietās par aizliegtu vienošanos [..].

17 Ar [apstrīdētā] lēmuma rezolutīvās daļas 3. pantu tiek uzlikti šādi naudas sodi:

SGL: EUR 80,2 miljoni;

[..].

18 Rezolutīvās daļas 4. pantā attiecīgajiem uzņēmumiem likts pārskaitīt naudas sodus trīs mēnešu laikā, skaitot no [apstrīdētā] lēmuma paziņošanas dienas, pretējā gadījumā maksājot nokavējuma procentus 8,04 % apmērā.”

Process Pirmās instances tiesā un apstrīdētais spriedums

⁸ *SGL Carbon* un pārējie uzņēmumi — apstrīdētā lēmuma adresāti cēla Pirmās instances tiesā prasību atcelt minēto lēmumu.

9 Ar apstrīdēto spriedumu Pirmās instances tiesa noteica un nolēma:

“[..]

2) lietā T-239/01 *SGL Carbon*/Komisija:

— naudas soda summa, kas uzlikta prasītājam ar Lēmuma 2002/271 3. pantu, tiek noteikta EUR 69 114 000 apmērā;

— pārējā daļā prasību noraidīt;

[..].”

10 Saistībā ar uzlikto naudas sodu aprēķinu Pirmās instances tiesa apstrīdētā sprieduma 401.–412. punktā nosprieda:

“401 Ir jākonstatē, otrkārt, ka pamatmotīvs, kādēļ Komisija piešķīra *SGL* naudas soda samazinājumu tikai par 30 %, ir [apstrīdētā] lēmuma 174. punktā: kā uzskata Komisija, uzņēmums ir pelnījis naudas soda samazinājumu tikai tad, ja tā sadarbība ir “brīvprātīga” un ir ārpus “izmeklēšanas pilnvaru” izmantošanas; uzskatot, ka būtiska [*SGL*] nosūtītās informācijas daļa ir faktiski *SGL* atbilde uz Komisijas oficiālu informācijas pieprasījumu, par

brīvprātīgu ieguldījumu paziņojuma izpratnē tiek uzskatīta tikai informācija deklarācijā, kas ir plašāka nekā saskaņā ar 11. pantu prasītā informācija. Turklāt *SGL* 1999. gada 8. jūnija deklarāciju nosūtīja tikai pēc atgādinājuma, kurā Komisija paturēja tiesības pieņemt oficiālu lēmumu saskaņā ar 11. panta 5. punktu ([apstrīdētā] lēmuma 173. apsvērumš). Pamatojoties uz Tiesas 1989. gada 18. oktobra spriedumu lietā 374/87 *Orkem/Komisija*, *Recueil*, 3283. lpp., 27., 28. un 32.–35. punkts), Komisija nesaņēma informāciju, ko tā uzskatīja, ka *SGL* bija katrā ziņā tai jānosūta, atbildot uz informācijas pieprasījumu vai pavēlošu lēmumu nosūtīt pieprasīto informāciju, piedraudot ar sankcijām.

402 Šajā sakarā ir jāuzsver, ka absolūtas tiesības uz klusēšanu, uz ko atsaucas *SGL*, lai apgalvotu, ka tai nebija jāatbild uz informācijas pieprasījumu, nevar tikt atzītas. Šādu tiesību atzīšana pārsniedz to, kas ir nepieciešams, lai aizsargātu uzņēmumu tiesības uz aizstāvību, un būtu neattaisnots traucēklis Komisijas pienākuma — nodrošināt, ka kopējā tirgū tiek ievērotas konkurences normas — izpildei. Tiesības uz klusēšanu var tikt atzītas tikai tad, ja attiecīgais uzņēmums būtu spiests sniegt atbildes, ar kurām tam būtu jāatzīst pārkāpums, kura esamība ir jāpierāda Komisijai (Pirmās instances tiesas 2001. gada 20. februāra spriedums lietā T-112/98 *Mannesmannröhren-Werke/Komisija*, *Recueil*, II-729. lpp., 66. un 67. punkts).

403 Lai nodrošinātu Regulas Nr. 17 11. panta lietderīgo iedarbību, Komisijai līdz ar to ir tiesības likt uzņēmumiem nosūtīt visa veida nepieciešamo informāciju par faktiem, par ko tiem varētu būt zināms, un iesniegt tai vajadzības gadījumā ar to saistītos dokumentus, kas ir to rīcībā, pat ja tie var noderēt, lai konstatētu ar konkurenci nesaderīgu uzvedību (skat. 402. punktā minēto spriedumu lietā *Mannesmannröhren-Werke/Komisija*, 65. punkts un tajā minētā judikatūra).

- 404 Šīs Komisijas pilnvaras saņemt informāciju, kas nostiprinātas ar spriedumiem lietā *Orkem/Komisija* un lietā *Mannesmannröhren-Werke/Komisija*, iepriekš minēti attiecīgi 401. un 402. punktā, nav pretrunā ne ECTK [Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencija, parakstīta Romā 1950. gada 4. novembrī] 6. panta 1. un 2. punktam (iepriekš minētais spriedums lietā *Mannesmannröhren-Werke/Komisija*, 75. punkts), ne Eiropas Cilvēktiesību tiesas judikatūrai.
- 405 Lai gan Tiesa nosprieda (2002. gada 15. oktobra spriedums apvienotajās lietās C-238/99 P, C-244/99 P, C-245/99 P, C-245/99 P, C-247/99 P, no C-250/99 līdz C-252/99 P un C-254/99 P *Limburgse Vinyl Maatschappij u.c./Komisija*, *Recueil*, I-8375. lpp., 274. punkts), ka pēc sprieduma lietā *Orkem/Komisija*, iepriekš minēts 401. punktā, Eiropas Cilvēktiesību tiesas judikatūrā, kas jāņem vērā Kapienu tiesai, ir notikusi attīstība ar spriedumu lietā *Funke* [..], 1996. gada 17. decembra spriedumu lietā *Saunders* pret Apvienoto Karalisti (*Recueil des arrêts et décisions*, 1996-VI, 2044. lpp., 69., 71. un 76. punkts) un 2001. gada 3. maija spriedumu lietā *J. B.* pret Šveici (*Recueil des arrêts et décisions*, 2001-III, 455. lpp., 64.–71. punkts), Tiesa iepriekš minētajā spriedumā lietā *Limburgse Vinyl Maatschappij u.c./Komisija* savu judikatūru negrozīja.
- 406 Jebkurā gadījumā fakts, ka pastāv pienākums atbildēt uz Komisijas uzdotajiem jautājumiem par faktiem un izpildīt tās pieprasījumus uzrādīt jau esošus dokumentus, nevar būt pamatprincipa par tiesību uz aizsardzību pārkāpums, kā arī tiesību uz taisnīgu tiesu pārkāpums, kas konkurences tiesību jomā nodrošina aizsardzību, kura ir ekvivalenta ECTK 6. pantā garantētajai. Nekas nekavē informācijas pieprasījuma saņēmēju pierādīt vēlākajā administratīvajā procesā vai procesā Kapienu tiesā, ka šajās nosūtītajās atbildēs vai dokumentos izklāstītajiem faktiem ir cita nozīme nekā tā, ko tiem piedēvē Komisija (spriedums lietā *Mannesmannröhren-Werke/Komisija*, iepriekš minēts 402. punktā, 77. un 78. punkts).

- 407 Saistībā turklāt ar to, cik lielā mērā *SGL* bija pienākums atbildēt saskaņā ar iepriekš minēto judikatūru uz 1999. gada 31. marta informācijas pieprasījumiem, ir jākonstatē, ka bez jautājumiem par faktiem un pieprasījumiem par jau esošo dokumentu iesniegšanu Komisija pieprasīja aprakstīt vairāku tikšanos, kurās *SGL* piedalījās, priekšmetu [tēmu] un norisi, kā arī šo tikšanos rezultātus/slēdzienus, kad bija skaidrs, ka Komisijai bija aizdomas, ka šo tikšanos priekšmets bija konkurences ierobežošana. Līdz ar to šis bija pieprasījums, ar ko *SGL* liek atzīt dalību Kopienų konkurences normu pārkāpumā.
- 408 Tas pats attiecas uz pieprasījumiem, lai iegūtu šo tikšanos protokolus, darba dokumentus un ar to saistītos sagatavošanas dokumentus, ar tām saistītās piezīmes rokrakstā, pie tikšanās piederīgas piezīmes un secinājumus, plānošanas dokumentus un diskusijas dokumentus, kā arī izpildes projektus saistībā ar laikā no 1992. gada līdz 1998. gadam veikto cenu palielināšanu.
- 409 Tā kā *SGL* nebija pienākums atbildēt uz šāda veida jautājumiem 1999. gada 31. marta informācijas pieprasījumā, tas, ka tā tik un tā šajā sakarā nosūtīja informāciju, būtu jāuzskata par brīvprātīgu uzņēmuma sadarbību, kā rezultātā, piemērojot Paziņojumu par sadarbību, varētu samazināt naudas sodu.
- 410 Šo secinājumu neietekmē Komisijas arguments, saskaņā ar kuru attiecīgā informācija netika sniegta brīvprātīgi, bet gan atbildot uz informācijas pieprasījumu. Paziņojuma par sadarbību D punkta 2. apakšpunkta pirmajā ievilkumā netiek prasīta brīvprātīga rīcība tikai pēc attiecīgā uzņēmuma iniciatīvas, bet tikai informācija, kas palīdz “apstiprināt” pārkāpuma esamību. Turklāt C punkts, kas attiecas uz daudz būtiskāku naudas soda samazinājumu nekā tas, ko paredz D punkts, pat ļauj atlīdzināt par sniegto sadarbību “pēc tam, kad Komisija uzsākusi izmeklēšanu uzņēmumu aizliegtās vienošanās locekļu telpās”. Līdz ar to apstākļi, ka *SGL* saskaņā ar Regulas

Nr. 17 11. panta 1. punktu tika nosūtīts informācijas pieprasījums, nav noteicošais, lai mazinātu uzņēmuma sniegto sadarbību atbilstīgi Paziņojuma par sadarbību D punkta 2. apakšpunkta pirmajam ievilkumam, vēl jo vairāk tādēļ, ka šāds pieprasījums ir mazāk traucējošs nekā izmeklēšana, kas veikta, pamatojoties uz lēmumu.

411 No tā izriet, ka Komisija nav ņēmusi vērā *SGL* sadarbību šajā sakarā.

412 Tā kā Komisija pārmet *SGL*, ka tā ir sniegusi Komisijai nepilnīgu atbildi uz jautājumu par to, kurus uzņēmumus *SGL* informēja par Komisijas izmeklēšanas neizbēgamību 1997. gada jūnijā, ir tiesa, ka ar 1997. gada 30. jūlija vēstuli *SGL* norādīja, ka tā ir informējusi *VAW* un vēl kādu uzņēmumu, nenorādot, ka ir informējusi arī *UCAR*. Tomēr Komisija pati uzsvēra, ka *SGL* sniegtais brīdinājums pastiprināja pārkāpumu, par ko tika noteikts naudas sods, kura atturošais raksturs bija daudz svarīgāks nekā parasti, un attaisnojoši tika uzskatīts par vainu pastiprinošu apstākli, tā kā šī *SGL* rīcība radīja nepieciešamos nosacījumus, lai saglabātu karteļa darbību un lai pagarinātu tā kaitīgo iedarbību. Līdz ar to izrādās, ka *SGL* nebija pienākums norādīt Komisijai, ka tā ir brīdinājusi pārejos uzņēmumus. Šī informācija varēja palielināt sodu, ko Komisija gatavojās uzlikt *SGL*. Komisija līdz ar to šajā sakarā nav arī ņēmusi vērā *SGL* rīcību, tai pārmetot nepilnīgas atbildes iesniegšanu.”

Lietas dalībnieku prasījumi Tiesai

11 Komisijas prasījumi Tiesai ir šādi:

— atcelt apstrīdēto spriedumu attiecībā uz tā rezolutīvās daļas 2. punktu;

— piespriest *SGL Carbon* atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

¹² *SGL Carbon* lūdz Tiesu:

— noraidīt apelācijas sūdzību;

— piespriest Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

Par lūgumu par mutvārdu procesa atkārtotu sākšanu

¹³ Ar vēstuli, kas Tiesā saņemta 2006. gada 24. februārī, *SGL Carbon* saskaņā ar Tiesas Reglamenta 61. pantu lūdz atkārtoti sākt mutvārdu procesu.

¹⁴ Šī lūguma pamatojumam *SGL Carbon* uzsver, ka ģenerālvokāta secinājumos šajā apelācijas sūdzības lietā nav pilnībā pareizi attēloti lietas dalībnieku izklāstītie fakti, kā arī Pirmās instances tiesas konstatējumi. Tajos arī ir argumenti un pieņēmumi, ko lietas dalībnieki līdz šim attiecīgajos procesuālajos rakstos netika izteikuši un par ko nav spriests tiesas sēdē. Šo secinājumu rezultātā līdz ar to nevarēja pietiekamā mērā sagatavot sprieduma taisīšanu, bet tie ārpus kārtas izvirza prasību par papildu apsvērumiem pirms Tiesas galīgā sprieduma.

- 15 Šajā sakarā pietiek tikai atgādināt, ka Eiropas Kopienu Tiesas Statūti un Reglaments neparedz lietas dalībniekiem iespēju atbildei uz ģenerālvokāta secinājumiem iesniegt savus apsvērumus (skat. it īpaši 2000. gada 4. februāra rīkojumu lietā C-17/98 *Emesa Sugar, Recueil*, I-665. lpp., 2. punkts).
- 16 Attiecībā uz *SGL Carbon* argumentu ir jāatgādina, ka saskaņā ar Reglamenta 61. pantu Tiesa var pēc savas iniciatīvas vai pēc ģenerālvokāta priekšlikuma, vai arī pēc lietas dalībnieku lūguma izdot rīkojumu par mutvārdu procesa atkārtotu sākšanu, ja tā uzskata, ka tā nav pietiekami informēta vai arī ka lieta ir iztiesājama, pamatojoties uz argumentu, ko nav apsprieduši lietas dalībnieki (skat. it īpaši 2003. gada 13. novembra spriedumu lietā C-209/01 *Schilling* un *Fleck-Schilling, Recueil*, I-13389. lpp., 19. punkts, un 2004. gada 17. jūnija spriedumu lietā C-30/02 *Recheio — Cash & Carry SA*, Krājums, I-6051. lpp., 12. punkts).
- 17 Šajā lietā Tiesa uzskata, ka tās rīcībā ir visa vajadzīgā informācija, lai izskatītu šo apelācijas sūdzību.
- 18 Līdz ar to nav jāizdod rīkojums par mutvārdu procesa atkārtotu sākšanu.

Par apelāciju

- 19 Komisija uzsver, ka ar apstrīdētā sprieduma 401.–412. punktu tiek pārkāptas Kopienu tiesības, it īpaši Regulas Nr. 17 15. pants saistībā ar tās 11. pantu, kā arī Paziņojums par sadarbību. Tā uzskata, ka Pirmās instances tiesa ir pieļāvusi tiesisku

maldību [kļūdu tiesību piemērošanā], vērtējot *SGL Carbon* atbildes uz Komisijas informācijas pieprasījumiem attiecībā uz naudas soda iespējamo samazināšanu. Turklāt apstrīdētajā spriedumā šajā sakarā trūka pamatojuma. Savu secinājumu atbalstam Komisija sadala savu vienīgo pamatu divās daļās.

- ²⁰ *SGL Carbon* uzskata, tāpat kā Pirmās instances tiesas vērtējumā, ka Komisijas 1997. gada 30. jūnija informācijas pieprasījums, kā arī 1999. gada 31. marta pieprasījuma pirmais līdz piektais jautājums un septītā jautājuma otrais ievilkums pārsniedz Komisijas rīcības brīvību izmeklēšanā. Šie pieprasījumi neatbilda tiesībām nevainot noziegumā pašam sevi (*nemo tenetur se ipsum accusare*). Līdz ar to, pamatojoties uz Paziņojumu par sadarbību, tai bija jāsamazina naudas sods vismaz par 8 %. Katrā ziņā Pirmās instances tiesas spriedumā šajā sakarā nav kļūdas vērtējumā.

Pirmā daļa: 1999. gada 31. marta informācijas pieprasījums

— Lietas dalībnieku argumenti

- ²¹ Komisija uzskata, ka apstrīdētajā spriedumā, 408. un 409. punktā, ir kļūda tiesību piemērošanā Regulas Nr. 17 15. panta saistībā ar tās 11. pantu, kā arī Paziņojuma par sadarbību interpretācijā. Tai vienmēr ir tiesības pieprasīt uzrādīt dokumentus un šādu pieprasījumu nepārkāpj tiesības uz aizstāvību.

- 22 Komisija uzsver, ka 1999. gada 31. marta informācijas pieprasījumā norādītais attiecas uz *SGL Carbon* rīcībā esošo dokumentu “uzrādīšanu” un ka tas neattiecas uz jautājumiem “atbildes” saņemšanai no *SGL Carbon*. Šādos apstākļos Pirmās instances tiesas secinājums, saskaņā ar kuru noteikti šī pieprasījuma elementi bija tādi, kas lika *SGL* atzīt dalību pārkāpumā, nevar attiekties uz pieprasījumiem par esošo dokumentu uzrādīšanu.
- 23 Komisija apstiprina, ka esošo dokumentu pieprasījums vienmēr ir savienojams ar tiesībām uz aizstāvību, pat ja tas palīdzētu konstatēt konkurencei neatbilstošu rīcību, kā to arī skaidri pasvītroja Pirmās instances tiesa apstrīdētā sprieduma 403., 406. un 407. punktā. Līdz ar to Pirmās instances tiesa pārkāpj Tiesas judikatūru un rīkojas pretēji saviem secinājumiem.
- 24 Kā uzskata Komisija, Pirmās instances tiesai bija jānoskaidro, kādā mērā *SGL Carbon*, iesniedzot pieprasījumos minētos dokumentus, faktiski izpildīja informācijas pieprasījuma dažādos punktus, ko Pirmās instances tiesa īpaši apstrīdēja. No šī uzņēmuma 1999. gada 8. jūnija vēstules izriet, ka tā nenotika. Gluži pretēji, *SGL Carbon* atbildē norādīja, ka tai nav šajos pieprasījumos norādītā veida dokumentu.
- 25 Komisija no tā secina, ka 1999. gada 31. marta informācijas pieteikuma pamatā esošie jautājumi nevar nodrošināt lielāku naudas soda samazinājumu, nekā jau ir piešķirts. Tai bija jāņem vērā apstākļi, ka *SGL Carbon* par spīti tam, ka prasīto dokumentu nebija, centās palīdzēt faktu izskaidrošanā. Vienīgie fakti, kas netika ņemti vērā, nosakot šo samazinājumu, ir tie, kas veido *SGL Carbon* atbildi uz oficiālo informācijas pieprasījumu. Savukārt tā ņēma vērā informāciju, kas pārsniedz saskaņā ar Regulas Nr. 17 11. pantu prasīto, samazinot uzliktā naudas soda summu par 30 %.

- 26 Kā uzskata Komisija, Pirmās instances tiesa ir netaisnīgi uzskatījusi apstrīdētā sprieduma 409. punktā, ka *SGL Carbon* izpildīja informācijas pieprasījumu par šiem faktiem kā tādiem un ka Komisija nav ņēmusi vērā šo ieguldījumu.
- 27 Komisija piebilst, ka apstrīdētajā spriedumā trūkst arī motivācijas. Šī sprieduma 408. un 409. punkts ir acīmredzamā pretrunā šī paša sprieduma 403., 406. un 407. punktam, kuros Pirmās instances tiesa atkārtoti Tiesas judikatūrā noteiktos kritērijus. Turklāt Pirmās instances tiesa nav paskaidrojusi, kā, ņemot vērā, pirmkārt, *SGL Carbon* 1999. gada 8. jūnija atbildes formulējumu un, otrkārt, apstrīdētā lēmuma formulējumu, tā varēja izdarīt secinājumu, ka šis uzņēmums ir veicis ieguldījumu Komisijas izmeklēšanā, ko tā neņem vērā.
- 28 *SGL Carbon* izklāsta, ka visi fakti tās 1999. gada 8. jūnija memorandā, kā arī atbildēs uz 1997. gada 30. jūnija informācijas pieprasījumu ir jāuzskata par ieguldījumu, kas pielīdzināms sadarbībai, ņemot vērā, ka nevar nošķirt tiešu pārkāpuma atzīšanu un faktus vai dokumentu uzrādīšanu, kas pierāda pārkāpumu.
- 29 *SGL Carbon* uzsver, ka 1999. gada 31. marta informācijas pieprasījuma pirmā līdz piektā jautājuma, kā arī septītā jautājuma otrā ievilkuma mērķis nebija tikai panākt atzīšanos pārkāpumā, bet arī skubināt paziņot faktus, kas pierādītu attiecīgo pārkāpumu. *SGL Carbon* saskaņā ar Tiesas judikatūru un Eiropas Cilvēktiesību tiesas judikatūru nevarēja piespiest atbildēt uz šiem jautājumiem. Šajos apstākļos fakts, ka tā brīvprātīgi sniedza prasīto informāciju un faktus, ir jāuzskata par ieguldījumu, kas pamato naudas soda samazinājumu.

- 30 Pakārtoti, proti, gadījumā, ja Tiesa neatzītu neierobežotas tiesības klusēt, *SGL Carbon* uzskata, ka Pirmās instances tiesas spriedums nav pretrunā Tiesas judikatūrai šajā jautājumā. Uzņēmumam nav pienākums sniegt atbildes, kas būtu atzīšanās pārkāpumā, kas ir jāpierāda Komisijai. Saskaņā ar šo judikatūru Pirmās instances tiesas spriedums, tā kā Pirmās instances tiesa pēc prasīto pamatnoteikumu pārbaudes to atzina par naudas soda samazinājumu apdraudošu faktu, ir pamatots ar to, ka *SGL Carbon* ir atbildējusi uz 1999. gada 31. marta informācijas pieprasījumu plašāk nekā tai bija pienākums to darīt.
- 31 *SGL Carbon* secina, ka, ja iztaujātais uzņēmums bez pienākuma to darīt iesniedz pārlicinošus dokumentus attiecīgajā jomā, tā Paziņojuma par sadarbību izpratnē ir iniciatīva, kas ir jāatzīst kā tāda, kā to ir pamatoti nospriedusi Pirmās instances tiesa apstrīdētā sprieduma 409. punktā. Pirmās instances tiesa pareizi paskaidroja, ka, novērtējot sadarbību, ir jākonstatē būtiska brīvprātības pievienotā vērtība.
- 32 *SGL Carbon* turklāt precīzē, ka ir maza nozīme šajā sakarā tam, vai informācija ir pieprasīta jau iepriekš. Ir jāuzdod jautājums, vai un kādā mērā sniegtie fakti ir jāatklāj. Ciktāl tas tā nebija, pat atbilde uz informācijas pieprasījumu varētu būt brīvprātīga un līdz ar to būtiska no attiecīgā uzņēmuma viedokļa.

— Tiesas vērtējums

- 33 Pirmajā pamata daļā būtībā ir jautājums, vai *SGL Carbon* bija pienākums sniegt visus Komisijas 1999. gada 31. marta informācijas pieprasījumā prasītos dokumentus un līdz ar to, vai Pirmās instances tiesas vērtējums šajā jautājumā apstrīdētā sprieduma 408. un 409. punktā ir likumīgs.

34 Līdz ar to ir jānosaka, vai *SGL Carbon* sniegtā atbilde uz šo Komisijas pieprasījumu bija brīvprātīga sadarbība vai pienākuma izpilde.

35 Saistībā ar iepriekš minētā pieprasījuma saturu ir jānorāda, ka Komisija tostarp bija pieprasījusi dokumentus saistībā ar sanāksmju, kurās piedalījās *SGL Carbon*, tematu un norisi, kā arī rakstiskus pierādījumus par rezultātiem vai sanāksmju slēdzieniem. Šos dokumentus Komisija nosauca par uzaicinājuma vēstuli, dienas kārtības, dalībnieku sarakstu, piezīmju rokrakstā, darba dokumentu, sagatavošanas dokumentu un dokumentu, ar kuriem ievieš cenu palielinājumu, kopijām.

36 Pirmās instances tiesa apstrīdētā sprieduma 408. punktā nosprieda, ka saistībā ar uzņēmuma tiesībām atteikties uzrādīt dokumentus, kas varētu būt atzīšanās pārkāpumā, “tas pats attiecas uz pieprasījumu saņemt šo sanāksmju protokolus, darba dokumentus un ar to saistītos sagatavošanas dokumentus, ar to saistītās piezīmes rokrakstā, piezīmes un slēdzienus, kas saistīti ar šīm sanāksmēm, plānošanas dokumentus, kā arī izpildprojektus par cenas paaugstinājumu laikā no 1992. gada līdz 1998. gadam”.

37 Pirmās instances tiesa apstrīdētā sprieduma 409. punktā uzskata šajā sakarā, ka *SGL Carbon* “nebija pienākums atbildēt uz šāda veida jautājumiem”. Tā līdz ar to uzskatīja, ka, tā kā Komisija nevarēja to piespiest iesniegt pieprasītos dokumentus, uzņēmuma sniegtā atbilde ir jāuzskata par “brīvprātīgu sadarbību”.

38 Šis Pirmās instances tiesas vērtējums ir kļūda tiesību piemērošanā.

- 39 Vispirms ir jāatgādina, ka saskaņā ar Regulas Nr. 17 11. panta 1. punktu, pildot pienākumus, kas tai noteikti šajā jomā, Komisija var iegūt visu vajadzīgo informāciju no dalībvalstu valdībām un kompetentajām iestādēm, kā arī no uzņēmumiem un uzņēmumu apvienībām. Atbilstīgi šī panta 4. punktam pieprasīto informāciju sniedz uzņēmumu īpašnieki vai viņu pārstāvji un — juridisku personu, uzņēmēj sabiedrību vai apvienību, kam nav juridiskas personas statusa, gadījumā — personas, kas tiesīgas tās pārstāvēt saskaņā ar likumu vai statūtiem.
- 40 Saistībā ar Komisijas pilnvarām izteikt šādus pieprasījumus ir jāatgādina, ka iepriekš minētā sprieduma lietā *Orkem*/Komisija 27. punktā Tiesa uzsvēra, ka Regula Nr. 17 nesniedz uzņēmumam, par kuru saskaņā ar šo regulu veic izmeklēšanu, tiesības izvairīties no šī līdzekļa piemērošanas un ka attiecīgajam uzņēmumam gluži pretēji ir pienākums aktīvi sadarboties, kas netieši paredz to, ka tas sniedz Komisijai visu informāciju, kas saistīta ar izmeklēšanas priekšmetu.
- 41 Saistībā ar jautājumu par to, vai šis pienākums vienlīdz attiecas uz informācijas pieprasījumiem, kurus varētu izmantot, lai attiecībā uz uzņēmumu, kas to ir sniedzis, konstatētu konkurences noteikumu pārkāpumu, Tiesa šī sprieduma 34. punktā nosprieda, ka, lai saglabātu Regulas Nr. 17 11. panta 2. un 5. punkta lietderīgo iedarbību, Komisijai ir tiesības likt šim uzņēmumam sniegt visu vajadzīgo informāciju par faktiem, par ko tam varētu būt zināms, un vajadzības gadījumā iesniegt ar to saistītos dokumentus, kas ir to rīcībā, pat ja tas varētu kalpot kā pierādījums pret šo vai kādu citu uzņēmumu par konkurencei neatbilstīgu rīcību.
- 42 Savukārt pilnīgi citādi ir situācijā, kad Komisija cenšas iegūt atbildes no uzņēmuma, par kuru tiek veikta izmeklēšana, kas liktu atzīt pārkāpumu, kas jāpierāda Komisijai (skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *Orkem*/Komisija, 35. punkts).

- 43 Ir jāpiebilst, ka Tiesa iepriekš minētā sprieduma lietā *Limburgse Vinyl Maatschappij u.c./Komisija* 274.–276. punktā ir norādījusi, ka pēc iepriekš minētā sprieduma lietā *Orkem/Komisija* Eiropas Cilvēktiesību tiesas judikatūrā, kas Kopienų tiesai ir jāņem vērā, interpretējot pamattiesības, ir notikusi attīstība. Tiesa tomēr šajā sakarā ir norādījusi, ka šī attīstība nebija tāda, kas apšaubītu principiālos apsvērumus, kas izteikti šajā spriedumā lietā *Orkem/Komisija*.
- 44 No šīs judikatūras neizriet, ka Komisijas pilnvaras būtu ierobežotas attiecībā uz to dokumentu uzrādīšanu, kas atrodas kāda uzņēmuma, par kuru tiek veikta izmeklēšana, rīcībā. No tā izriet, ka attiecīgajam uzņēmumam ir, ja Komisija to pieprasa, tai jāiesniedz šie dokumenti, kas attiecas uz izmeklēšanas priekšmetu, pat ja šos dokumentus Komisija varētu izmantot pārkāpuma konstatēšanai.
- 45 Vienlīdz ir jāatgādina, ka pati Pirmās instances tiesa apstrīdētā sprieduma 405. punktā ir skaidri norādījusi uz iepriekš minētajā spriedumā lietā *Orkem/Komisija* noteiktajiem principiem, kā arī uz faktu, ka Tiesa judikatūru šajā jomā nav pārskatījusi.
- 46 Pirmās instances tiesa tomēr uzskatīja atbilstīgi tās argumentācijai, ka Komisijas 1999. gada 31. marta informācijas pieprasījums bija tāds, saskaņā ar kuru *SGL Carbon* bija jāatzīst dalība Kopienų konkurences tiesību pārkāpumos.
- 47 Ar šo vērtējumu Pirmās instances tiesa neievēroja Regulas Nr. 17 11. panta piemērojamību, kā to interpretē Tiesa, un līdz ar to vājināja sadarbības principu, kas attiecas uz uzņēmumiem, par kuriem tiek veikta Komisijas izmeklēšana.

- 48 Šis sadarbības pienākums neļauj uzņēmumam izvairīties no pieprasījuma uzrādīt dokumentus, motivējot ar to, ka, tos iesniedzot, tas būs spiests liecināt pats pret sevi.
- 49 Turklāt un kā to norāda ģenerāladvokāts secinājumu 67. punktā, ja ir acīmredzams, ka ir jāievēro tiesības uz aizstāvību, attiecīgais uzņēmums vēl var vai nu administratīvajā procesā, vai arī procesā Kopienu tiesās apgalvot, ka iesniegtajiem dokumentiem ir cita nozīme, nevis tā, ko tiem piešķirusi Komisija.
- 50 Pirmās instances tiesa ir pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā, nospriežot, ka saskaņā ar Paziņojumu par sadarbību bija ievēroti nosacījumi naudas soda samazinājumam.
- 51 Līdz ar to pamata pirmā daļa ir pamatota.

Otrā daļa: 1997. gada 30. jūnija informācijas pieprasījums

— Lietas dalībnieku argumenti

- 52 Komisija apgalvo, ka apstrīdētā sprieduma 412. punktā ir vairākas kļūdas. Pirmās instances tiesa piedēvēja Komisijai uzskatu, ko tā nav apgalvojusi, un nepārbaudīja argumentus, uz ko tā norādījusi apsvērumos, kas rada trūkumus motivācijā.

- 53 Komisija uzsver, ka tā nekad nav apgalvojusi, ka ir ierobežojusi *SGL Carbon* piešķirto samazinājumu saskaņā ar Paziņojumu par sadarbību, motivējot ar to, ka šis uzņēmums nav norādījis visus uzņēmumus, ko tas ir brīdinājis par pārbaudes neizbēgamību. Komisija tieši pretēji nepalielināja naudas soda samazinājumu tāpēc, ka tā uzskatīja, ka *SGL Carbon* faktiski sniegtā atbilde nepārsniedza tās pienākumu sadarboties saskaņā ar Regulas Nr. 17 11. pantu.
- 54 Komisija apgalvo, ka jautājums, ko tā uzdeva, nepārsniedza Komisijas izmeklēšanas pilnvaras un līdz ar to nepārsniedza saskaņā ar Regulas Nr. 17 11. pantu prasīto. Līdz ar to nebija nekāda iemesla samazināt naudas sodu atbilstīgi Paziņojumam par sadarbību. Turklāt tas, ka *SGL Carbon* atbilde bija nepilnīga un maldinoša, ir papildu iemesls, lai nepiešķirtu naudas soda samazinājumu, piemērojot šo paziņojumu.
- 55 Kā uzskata Komisija, Pirmās instances tiesa neatbildēja uz pakārtotu argumentu, saskaņā ar kuru *SGL Carbon* ir aizmirsusi norādīt atbildē uz 1997. gada 30. jūnija informācijas pieprasījumu vissvarīgākos faktus, kā rezultātā naudas sods tika palielināts [vainu] pastiprinošu apstākļu dēļ. Kā arī ir atzinusi pati Pirmās instances tiesa, tikai efektīvas sadarbības Komisijas izmeklēšanā rezultātā varēja samazināt naudas sodu.
- 56 Komisija arī norāda, ka samazinājums par “attaisnojamu nesadarbošanos” būtu, ja Pirmās instances tiesa būtu to norādījusi, katrā ziņā nesaderīgs ar Regulas Nr. 17 15. pantu un ar Paziņojumu par sadarbību. Saskaņā ar šos noteikumus regulējošiem principiem samazinājums var tikt attaisnots tikai tad, ja uzņēmuma rīcība ir ļāvusi Komisijai vieglāk konstatēt pārkāpumu un vajadzības gadījumā to izbeigt.

57 Komisija apgalvo, ka, ja Pirmās instances uzskatīja, ka *SGL Carbon* faktiski sniegtā atbilde, proti, ka tā ir brīdinājusi citu uzņēmumu par neizbēgamām pārbaudēm, būtu pamats naudas soda samazinājumam, tā ir pārkāpusi Regulas Nr. 17 15. pantu kopā ar tās 11. pantu un Paziņojumu par sadarbību. Komisijai nav pienākums piešķirt naudas soda samazinājumu tikai tāpēc, ka uzņēmums ir izpildījis informācijas pieprasījumu, ja šis pieprasījums atbilst Tiesas judikatūrā noteiktajiem ierobežojumiem. Tā ir šajā lietā, jo 1997. gada 30. jūnija pieprasījuma mērķis bija saņemt informāciju par faktiem un nenoveda pie tā, ka *SGL Carbon* būtu bijis jāatzīstas pārkāpumā.

58 Komisija atzīst, ka cita uzņēmuma informēšana nebija EKL 81. panta pārkāpums, un norāda, ka Pirmās instances tiesa pati ir nospriedusi, ka šie brīdinājumi nebija šī noteikuma pārkāpums. Tomēr Pirmās instances tiesa uzskatīja, ka attiecīgās informācijas dēļ varēja palielināt sodu, ko Komisija gatavojās uzlikt *SGL Carbon*. No tā Pirmās instances tiesa secināja apstrīdētā sprieduma 412. punktā, ka šim uzņēmumam nebija pienākums informēt Komisiju par to, ka tas ir brīdinājis pārējos uzņēmumus par pārbaudes neizbēgamību. To darot, Pirmās instances tiesa nav ievērojusi judikatūru šajā jautājumā.

59 Attiecībā uz Komisiju izšķirošais jautājums ir tāds, vai atbildes pieprasījums ietver secinājumu, ka pastāv pārkāpums, tādējādi, ka uzņēmums, sniedzot šo atbildi, pakļauj sevi sodam. Cita saimnieciskās darbības subjekta brīdināšana par izmeklēšanas neizbēgamību pati par sevi neliek uzņēmumam atzīt pārkāpumu vai saņemt sodu. Pirmās instances tiesas norādītais apstāklis, ka Komisija šādu brīdinājumu ir uzskatījusi par [vainu] pastiprinošu apstākli, neko nemaina. Lai izdarītu šādu secinājumu, Komisijai būtu vispirms jāatrod pārkāpuma pierādījums, un informācija par brīdināšanu nevar aizstāt šo pierādījumu.

- 60 Komisija apgalvo turklāt, ka tas, ka tā konstatēja vainu pastipriņošu apstākli, nav kāds no faktiem, ar kuru konstatē pārkāpumu, bet gan tās rīcības brīvības izmantošana naudas soda apmēra noteikšanā. Turklāt faktiski nav būtisks tas apstāklis, ka iesniegtā informācija varēja palīdzēt rast pierādījumus pārkāpumam.
- 61 Komisija secina, ka Pirmās instances tiesa ir pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā, uzskatot, ka *SGL Carbon* sniegtā atbilde, saskaņā ar kuru tā ir brīdinājusi citu uzņēmumu par izmeklēšanas neizbēgamību, būtu pamats naudas soda samazinājumam. Šāda interpretācija būtu pretrunā Regulas Nr. 17 15. pantam saistībā ar tās 11. pantu un Paziņojumam par sadarbību. Turklāt apstrīdētais spriedums šajā ziņā ir pretrunīgs, tā kā tas neattiecas uz esošu dokumentu uzrādīšanu. Pamatojoties uz Tiesas judikatūru, Pirmās instances tiesa apstrīdētā sprieduma 402.–406. punktā ir atgādinājusi par atbilstošajiem principiem, bet nav tos piemērojusi.
- 62 *SGL Carbon* uzskata, ka Pirmās instances tiesa apstrīdētā sprieduma 412. punktā ir pamatoti nospriedusi, ka Komisijas 1997. gada 30. jūnija informācijas pieprasījums bija nelikumīgs. *SGL Carbon* faktiski brīvprātīgi atzina, ka ir brīdinājusi noteiktus uzņēmumus par izmeklēšanas neizbēgamību, un Komisijai bija jāņem vērā šis brīdinājums, novērtējot sadarbību.
- 63 Šis uzņēmums apgalvo, ka Komisijas argumentācija ir jānoraida kā nepieņemama, jo ne Komisija, ne Pirmās instances tiesa nekonstatēja vienošanos iznīcināt šos dokumentus. Komisija apelācijas instancē nevar iesniegt jaunus faktus.
- 64 *SGL Carbon* uzsver, ka šis informācijas pieprasījums nebija juridiski pamatots, ņemot vērā to, ka pārējo uzņēmumu brīdināšana nav pret konkurenci vērsta rīcība, ko aizliedz ar EKL 81. pantu. Tiesības, ko Regulas Nr. 17 11. pants piešķir Komisijai,

nedod tai pilnvaras uzdot jautājumus par faktiem, uz ko neattiecas šis noteikums. Tomēr pieņemot, ka šie brīdinājumi varēja būt [vainu] pastipriņoši apstākļi, to atzīšana bija jākvalificē kā “sadarbības fakts”.

65 *SGL Carbon* uzskata, ka katrā ziņā Pirmās instances tiesa pamatoti konstatēja, ka *SGL Carbon* nebija pienākums atklāt Komisijai, ka tā ir brīdinājusi pārejos uzņēmumus par izmeklēšanas neizbēgamību.

— Tiesas vērtējums

66 Ir jāatgādina vispirms, ka 1997. gada 30. jūnija informācijas pieprasījumā Komisija pieprasīja *SGL Carbon* tai norādīt tostarp to grafīta elektrodu nozares uzņēmumu nosaukumus, kurus *SGL Carbon* ir brīdinājusi par iespējamo Komisijas izmeklēšanas pasākumu piemērošanu.

67 Ir jānorāda, ka Pirmās instances tiesa apstrīdētā sprieduma 412. punktā norādīja, ka šim uzņēmumam šī pieprasījuma rezultātā nebija pienākums informēt Komisiju, ka tas ir brīdinājis pārejos uzņēmumus, un ka Komisija nevarēja piespiest *SGL Carbon* uz to atbildēt. Pirmās instances tiesa secināja šajā pašā apstrīdētā sprieduma punktā, ka Komisija nav ņēmusi vērā *SGL Carbon* rīcību, pārmetot, ka ir iesniegta nepilnīga atbilde.

68 Lai novērtētu Pirmās instances tiesas argumentāciju, ir jāatgādina, ka no Tiesas nesenās judikatūras izriet, ka samazinājumu, pamatojoties uz Paziņojumu par sadarbību, var attaisnot tikai tad, ja sniegto informāciju un — plašākā nozīmē — attiecīgā uzņēmuma rīcību šajā sakarā varētu uzskatīt par patiesas sadarbības

pierādījumu (skat. 2005. gada 28. jūnija spriedumu apvienotajās lietās C-189/02 P, C-202/02 P, no C-205/02 P līdz C-208/02 P un C-213/02 P *Dansk Rørindustri u.c./Komisija, Krājums, I-5425. lpp., 388.–403. punkts, it īpaši 395. punkts).*

69 Kā norāda ģenerālvokāts secinājumu 78. punktā, lai gan *SGL Carbon* nebija pienākums atbildēt uz Komisijas uzdoto jautājumu, tā ir atbildējusi nepilnīgi un maldinoši. Līdz ar to *SGL Carbon* rīcība nebūtu jāuzskata par patiesu sadarbību iepriekš minētā sprieduma lietā *Dansk Rørindustri u.c./Komisija* izpratnē.

70 Līdz ar to Pirmās instances tiesa ir pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā, nospriežot, ka *SGL Carbon* izpildīja, ņemot vērā tās rīcību, nosacījumus iespējamam naudas soda samazinājumam atbilstīgi Paziņojumam par sadarbību. Līdz ar to arī 412. punktā apstrīdētajā spriedumā ir kļūda tiesību piemērošanā. No tā izriet, ka pamata otrā daļa ir pamatota.

Par apstrīdētā sprieduma atcelšanas sekām

71 Saskaņā ar Tiesas Statūtu 61. panta pirmo daļu, ja apelācija ir pamatota, Tiesa atceļ Pirmās instances tiesas lēmumu. Tātad tā var vai nu pati pieņemt galīgo lēmumu tiesvedībā, ja lietas apstākļi to pieļauj, vai arī nosūtīt lietu atpakaļ Pirmās instances tiesai lēmuma pieņemšanai.

72 Tiesa uzskata, ka šajā lietā ir ievēroti nosacījumi, lai tā varētu pieņemt galīgo lēmumu.

- 73 Ir jāatgādina, ka Pirmās instances tiesa papildus samazināja *SGL Carbon* naudas sodu par 10 % saskaņā ar Paziņojuma par sadarbību D punkta 2. apakšpunktu, bet pēc tam vēl samazināja par 8 % šī uzņēmuma rīcības dēļ. Šis samazinājums par 8 % bija paredzēts, lai atlīdzinātu *SGL Carbon* par atbildēšanu uz Komisijas uzdoto jautājumu, kas tika uzskatīts par Komisijas kompetences pārsniegšanu un ko Pirmās instances tiesa kvalificēja par rīcību, uz ko attiecas Paziņojums par sadarbību.
- 74 Kā to norāda ģenerāladvokāts secinājumu 69. un 82. punktā, tikai nebūtiska Komisijas uzdoto jautājumu daļa, proti, par *SGL Carbon* tikšanos ar pārējiem uzņēmumiem tēmu un rezultātu, pārsniedza to, uz ko Komisija varēja likt šim uzņēmumam atbildēt.
- 75 Tiesa atzīmē, ka šis fakts atbilst piektajai daļai no Komisijas prasītās informācijas.
- 76 Šādos apstākļos Tiesa uzskata, ka kopējais papildu samazinājums par 4 % klāt Komisijas piešķirtajiem 30 % ir pamatots.
- 77 Līdz ar to ir jānosaka 75,7 miljonu euro naudas sods.

Par tiesāšanās izdevumiem

78 Atbilstoši Reglamenta 122. panta pirmajai daļai, ja apelācija ir pamatota un Tiesa lietā taisa galīgo spriedumu, Tiesa lemj par tiesāšanās izdevumiem. Atbilstoši Reglamenta 69. panta 2. punkta pirmajai daļai, kas piemērojams apelācijas tiesvedībā, pamatojoties uz Reglamenta 118. pantu, visiem lietas dalībniekiem, kam spriedums ir nelabvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram spriedums ir labvēlīgs. Tā kā Komisija ir prasījusi piespriež *SGL Carbon* atlīdzināt tiesāšanās izdevumus un tā kā *SGL Carbon* būtiskā tās pamatu daļā spriedums ir nelabvēlīgs, tad tai ir jāpiespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus šajā instancē.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (otrā palāta) nospriež:

- 1) **Pirmās instances tiesas 2004. gada 29. aprīļa sprieduma apvienotajās lietās T-236/01, T-239/01, no T-244/01 līdz T-246/01, T-251/01 un T-252/01 *Tokai Carbon* u.c./Komisija rezolutīvās daļas 2. punkta pirmais ievilkums tiek atcelts;**
- 2) **saskaņā ar Komisijas 2001. gada 18. jūlija Lēmuma 2002/271/EK par procedūru, piemērojot EK līguma 81. pantu un EEZ nolīguma 53. pantu — Lieta *COMP/E-1/36.490 — Grafīta elektrodi*, 3. pantu sabiedrībai *SGL Carbon AG* uzliktā naudas sodas summa tiek noteikta 75,7 miljonu euro apmērā;**
- 3) ***SGL Carbon AG* atlīdzina tiesāšanās izdevumus.**

[Paraksti]